Догляд за цибулею шалот

Догляд за посівами полягає в систематичному розпушуванні міжрядь і боротьбі з хворобами та шкідниками

Світлана Кубрак,
канд. с.-г. наук, доцент кафедри генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур Білоцерківського національного аграрного університету

У південних районах України посіви цибулі поливають 5–7 разів, у Лісостепу — 2–4, на Поліссі — 1–2 рази, залежно від погодних умов року. Норма поливу — 200–400 л на 10 м². Для поливу краще брати воду зі ставків або річок. У перші дні липня слід припинити поливи й підживлення, в іншому випадку кущі будуть активно нарощувати зелень, а не цибулинки. Щойно з'явиться стрілка, її треба виламати, не слід допускати, щоб вона виросла довшою за 10 см.

ДЖИГІТ

Компанія-оригінатор: *Дніпропетровська дослідна станція ІОБ НААН*
Автори: *Є. М. Коваленко, З. Д. Сич, Л. І. Полівода, В. Ф. Заверталюк.*
Маса цибулинки, г: *19–24. Маса цибулини, г: 120–129 (5,1–6,8 цибулинки).*
Термін дозрівання, діб: *73–75.*
Урожайність цибулин, т/га: *20–25 (з міжряддями 70 см).*
Лежкість, %: *90,0. Урожайність зеленого пера, т/га: 25,0–30,0.*
Форма цибулин: *видовжена й сигароподібна.*
Колір покривних лусок: *жовто-коричневі.*
Колір соковитих лусок: *білі з фіолетовим відтінком.*
Смак: *гострий. Уміст сухої речовини, %: в цибулинах — 13,0–14,3; у листках — 8,0–8,3.*
Використання: *універсального призначення.*
Особливості: *висока врожайність і лежкість після тривалого зберігання, висока дружність відростання, високі смакові якості цибулин і зеленого пера.*

Добриво. Щоб зібрати високий урожай цибулі шалот, проводять підживлення рослин. Перший раз підживлюють через два тижні після появи на поверхні сходів. В 10 л води розчиняють 20 г аміачної селітри, додають 25 г суперфосфату і 20 г сульфату калію.

Вдруге підживлення проводять у фазу початку формування цибулин. Тут слід підживлювати калійно-фосфорними добривами, які поліпшать якість цибулин і посприяють підвищенню їх лежкості за тривалого зберігання після збирання врожаю. На 10 л води використовують 30 г суперфосфату і 25 г сульфату калію. За бажання калійну складову можна замінити склянкою просіяної деревної золи.

На сьогодні до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, занесено всього три сорти вітчизняної селекції цибулі шалот: Джигіт, Ліра та Дружок

Шкідники й хвороби цибулі шалот

Рослини шалот пошкоджують ті самі шкідники та хвороби, що і ріпчасту цибулю. Для запобігання ураження слід вчасно проводити захисні заходи. Найшкідливішою хворобою для культури є пероноспороз, особливо в дощовиту погоду. Ознака хвороби — поява на листках сірих плям, які пізніше набувають фіолетового забарвлення. Результат — листки в'януть і відмирають. За перших ознак хвороби потрібно уражені рослини видалити, плантацію обприскати бордоською рідиною. Зелень з оброблених рослин для їжі не придатна.

Цибуля шалот також схильна до ураження цибулевою мухою, що наприкінці травня відкладає яйця біля основи стебел молодих рослин. У творені з яєць личинки прогризають у цибулинах ходи, що призводить до пожовтіння листя й відмирання рослин. За цієї умови одним із заходів боротьби є розміщення

Вологість повітря в овочесховищах підтримують у межах 60–70%. Збільшення її призводить до проростання й поширення хвороб, а зменшення — до надмірного висушування цибулі шалот

грядок цибулі поруч із грядками моркви, адже специфічний запах моркви відлякує цибульну муху, а фітонциди цибулі, відповідно, морквяну муху.

Якщо рослини уражено несправжньою борошнистою росою (пероноспороз), шийковою гниллю, борошнистою росою або фузаріозним в'яненням, то їх обробляють розчином Мікосану, Квадрису або Пентофагу. Якщо наступного сезону потрібен насіннєвий матеріал шалот, то перш ніж восени відправити на зберігання, його також обробляють Мікосаном.

Збирають сіянку на початку вилягання пера. Запізнення зі збиранням урожаю за умов сприятливої погоди призводить до висихання пера. Це, своєю чергою, ускладнює збирання, збільшує затрати праці, а в роки з надмірною кількістю опадів призводить до збільшення виходу вибірку, ураження цибулин шийковою гниллю та повторного утворення коренів.

Для збирання врожаю застосовують комбайни, цибулепідіймачі й ножові лапи культиватора або скоби, якими підрізають кореневу систему і частково підіймають цибулини. Перед закладанням на зберігання цибулини очищають, сортують, просушують. Добре висушені цибулини мають тонку суху шийку і вкриті тонкими блискучими лусками. Вологість повітря в овочесховищах підтримують у межах 60–70%. Збільшення її призводить до проростання й поширення хвороб, а зменшення — до надмірного висушування.

Існує безліч сортів цибулі шалот, які поділяють на ранньостиглі, середнього терміну достигання й пізньостиглі.

Найкращі ранні сорти. На сьогодні до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, занесено всього три сорти вітчизняної селекції цибулі шалот: Джигіт, Ліра та Дружок.

ЛІРА

Компанія-оригінатор: *Інститут овочівництва і баштанництва НААН*
Термін дозрівання, діб: *72–74.*
Маса цибулини, г: *30–50.*
Урожайність цибулин, т/га: *15–16. Лежкість, %: 92.*
Урожайність зеленого пера, т/га: *28.*
Форма цибулини: *еліптична.*
Смак: *гострий.*
Використання: *універсального призначення.*
Особливості: *дружне відростання зелених листків.*

ДРУЖОК

Компанія-оригінатор: *Інститут овочівництва і баштанництва НААН*
Термін дозрівання, діб: *81.*
Маса цибулини, г: *30–50.*
Урожайність цибулин, т/га: *15,7.*
Урожайність зеленого пера, т/га: *41,7.*
Смак: *гострий.*
Використання: *універсального призначення.*
Особливості: *дружне відростання зелених листків.*